

ФОНД СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ – ГАРАНТ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЗДОРОВ'Я ТА ЖИТТЯ ПРАЦЮЮЧИХ В ПРОЦЕСІ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*О.У.Дрожжана, старший викладач,
В.В.Дудник, к.т.н., доцент,
В.Ю.Ясько, здобувач вищої освіти
ступеня «Магістр»*

Полтавська державна аграрна академія

Питання охорони праці на сучасному етапі, коли більшість підприємств намагається оптимізувати виробничі витрати і не приділяють належної уваги створенню безпечних і нешкідливих умов праці, є актуальними.

Рівень виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні високий і має тенденцію до росту з кожним роком, що безпосередньо впливає на економіку країни позначаючись на суспільних втратах, на рівні життя людей.

Так за даним Фонду соціального страхування (Фонду) у 2017 році в порівнянні з 2016 роком кількість страхових нещасних випадків збільшилась на 4,2%, кількість смертельно травмованих осіб зменшилась на 8,8%, кількість професійних захворювань збільшилась на 21,7% [1].

Головним принципом державної політики в галузі охорони праці є дотримання конституційних прав громадян на безпечні та здорові умови праці. Він закладений в конвенціях Міжнародної організації праці, членом якої є наша країна.

Економічним та правовим механізмом реалізації конституційних прав працюючих на безпечні і здорові умови праці є загальнообов'язкове державне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що передбачає реалізацію гарантії соціального захисту всім працюючим, що перебувають в офіційних трудових відносинах, у разі травмування в процесі трудової діяльності.

Із 26 мільйонів людей працездатного віку у віці від 15 до 70 років в Україні на сьогодні зайнятими є 16,4 мільйонів осіб, з яких за даними Міжнародної організації праці, і різного роду соціологічних інститутів від 6 до 10 мільйонів працівників працюють без оформлення трудових відносин.

Відсутність належно оформлених трудових відносин із найманими працівниками стимулює розвиток тіньової економіки, забирає у працівників можливість у повному обсязі отримувати державні послуги та загрожує роботодавцям великими штрафами.

Відповідно до частини першої статті 51 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» виконання статутних функцій та обов'язків Фонду соціального страхування України щодо запобігання нещасним випадкам покладено на страхових експертів з охорони праці [2].

З метою здійснення заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, усуненню загрози здоров'ю працівників, викликаній умовами праці страховими експертами з охорони праці робочих органів виконавчої дирекції Фонду у 2017 році було здійснено перевірки 2586 підприємств щодо стану профілактичної роботи по створенню здорових та безпечних умов праці.

Страховими експертами з охорони праці під час проведення перевірок виявлено 18017 порушень законодавства про охорону праці.

До органів Державної служби України з питань праці внесено 20 подань щодо застосування адміністративних стягнень або притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили порушення законодавства про охорону праці.

Протягом 2017 року страховими експертами з охорони праці складено 433 протоколи про адміністративні правопорушення за несвоєчасне повідомлення про нещасний випадок на виробництві, розглянуто 271 скаргу та заяв застрахованих.

Службою страхових експертів з охорони праці виконавчої дирекції Фонду постійно проводиться цілеспрямована робота з профілактики виробничого травматизму та профзахворювань, надається всебічна допомога роботодавцям з організації роботи з охорони праці.

Так, у 2017 році робочими органами виконавчої дирекції Фонду на підприємствах взято участь у проведенні 3153 семінарів, 6542 нарад, 2146 «круглих столів».

Всі вищезазначені заходи направлені на визначення шляхів покращення умов праці та профілактичної роботи з попередження нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, забезпечення реалізації заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності на засадах співпраці з роботодавцями, ефективного функціонування системи управління охороною праці на підприємствах, організації контролю за станом умов праці на робочих місцях та проведення навчання і перевірки знань з охорони праці.

Пропаганда безпечних та нешкідливих умов праці займає одне із важливих місць в практиці профілактичної роботи Фонду. У засобах масової інформації було опубліковано 2896 статей з питань охорони праці і соціального захисту працюючих у разі виникнення нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань.

З метою надання роботодавцям постійної допомоги у вирішенні питань збереження здоров'я людини та забезпечення безпеки праці

протягом року страховими експертами надано 33721 консультацію з питань охорони праці та страхування від нещасних випадків.

Крім того, страхові експерти з охорони праці робочих органів виконавчої дирекції Фонду активно беруть участь в опрацюванні та впровадженні системи управління охороною праці на підприємствах, кількість таких підприємств у 2017 році склала 13876.

Також страхові експерти з охорони праці робочих органів виконавчої дирекції Фонду взяли участь:

- у роботі 5268 комісій з питань охорони праці підприємств;
- у розробленні 10625 нормативних актів про охорону праці підприємств;
- у розробленні 6596 профілактичних заходів, механізмів їх реалізації, впровадженні їх на підприємствах страхувальників, внесенні пропозицій щодо підвищення безпеки виробництва [2].

Отже, страхова фінансова інституція в першу чергу зацікавлена у мінімізації страхових ризиків та зменшенні кількості страхових випадків і відповідно виплат.

З огляду на це логічно, що серед пріоритетів діяльності Фонду є проведення профілактичної роботи, спрямованої на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням.

Слід зазначити, що одним із найважливіших шляхів зменшення рівня виробничого травматизму, покращення стану охорони праці є об'єднання зусиль в цьому напрямі всіх зацікавлених сторін – роботодавців, органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій. Лише спільно можна забезпечити збереження життя, здоров'я та працездатності громадян.

Список використаних джерел

1. Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»// ВВР України.–1999. – № 46-47.
2. Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань за 2017 рік [звіт] / Фонд соціального страхування України, 30.01.2018р.